

Adroddiad i	Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru	
Dyddiad	16 Hydref 2023	
Swyddog Arweiniol	Helen MacArthur, Prif Swyddog Tân Cynorthwyol (Cyllid ac Adnoddau)	
Pwnc	Cynllun Pensiwn Diffoddwyr Tân Cymru – gwahaniaethu ar sail oedran	

DIBEN YR ADRODDIAD

- 1 Rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau ynghylch y trefniadau i fynd i'r afael â'r gwahaniaethu ar sail oedran yng Nghynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân yng Nghymru.

CRYNODEB GWEITHREDOL

- 2 Mae Llywodraeth Cymru wedi cwblhau'r broses ddeddfwriaethol i unioni'r gwahaniaethu ar sail oedran oedd yn gysylltiedig â chynlluniau pensiwn diffoddwyr tân yng Nghymru.
- 3 Daeth Rheoliadau Pensiynau Diffoddwyr Tân (Gwasanaeth Rhwymediol) (Cymru) 2023 (y Rheoliadau) i rym ar 1 Hydref 2023 ac maent yn darparu ar gyfer yr hyn y mae angen i Reolwyr Cynlluniau ei wneud i fynd i'r afael â'r gwahaniaethu ar sail oedran.
- 4 Mae'r Rheoliadau'n creu rhwymedigaeth sy'n golygu bod angen i Reolwyr Cynlluniau weithredu'r rhwymedi yn llwyr ar gyfer pob aelod cymwys o fewn cyfnod o 18 mis. Mae gwaith wedi dechrau i sicrhau bod yr holl aelodau yr effeithir arnynt yn cael eu canfod a'n bod yn cydymffurfio â holl ddarpariaethau'r Rheoliadau.

ARGYMHELLION

- 5 Gofynnir i'r Aelodau:
 - i) nodi'r gofynion deddfwriaethol a'r amserlenni a sefydlwyd gan y rheoliadau; a
 - ii) nodi'r gwaith a wnaed i weithredu'r rheoliadau.

CEFNDIR

- 6 Fe gyflwynodd Deddf Pensiynau'r Gwasanaeth Cyhoeddus 2013 (2012) ddiwygiadau cynhwysfawr i bensiynau'r sector cyhoeddus ledled y DU. Y nod cyffredinol oedd lleihau cost pensiynau i'r pwrs cyhoeddus trwy gyflwyno oedranau pensiwn uwch, gyda phensiynau yn cael eu cyfrifo ar sail Enillion Cyfartalog Gyrfa wedi'u Hailbrisio (CARE), yn hytrach na'r cynllun cyflog terfynol traddodiadol. Cafodd diogeliad trosiannol ei gynnwys yn y deddfwriaeth, ond gwelwyd yn ddiweddarach fod hwnnw yn gwahaniaethu ar sail oedran.

- 7 Ers hynny, mae Llywodraeth y DU wedi cadarnhau y bydd aelodau cymwys yn cael eu trosglwyddo'n ôl i'w cynlluniau gwaddol ar gyfer cyfnod y rhwymedi, sef rhwng 1 Ebrill 2015 a 31 Mawrth 2022. Deddf Pensiynau'r Gwasanaethau Cyhoeddus a Swyddi Barnwrol 2022 yw'r ddeddfwriaeth sylfaenol i weithredu'r rhwymedi ac i roi grym i'r awdurdodau cyfrifol.
- 8 Gan fod cynllun pensiwn y diffoddwyr tân wedi'i ddatganoli yng Nghymru, mae gan Weinidogion Cymru gyfrifoldeb dros ddrafftio'r rheoliadau sylfaenol angenrheidiol er mwyn gweithredu'r rhwymedi.
- 9 Daeth y rheoliadau pensiwn angenrheidiol i fynd i'r afael â'r gwahaniaethu ar sail oedran o fewn cynlluniau pensiwn diffoddwyr tân yng Nghymru i rym ar 1 Hydref 2023. Mae Rheoliadau Pensiynau Diffoddwyr Tân (Gwasanaeth Rhwymediol) (Cymru) 2023 (y Rheoliadau) yn gwneud darpariaeth fel y gall Rheolwyr Cynlluniau weithredu'r newidiadau angenrheidiol ac mae'n rhaid cwblhau'r rhain o fewn cyfnod o 18 mis.
- 10 Mae'r Rheoliadau'n symud pob aelod o staff sy'n aelodau gweithredol yn ôl i'w cynlluniau gwaddol ar gyfer y cyfnod 2015-22, ac yn cynnig dewis o fuddion y cynllun gwaddol neu fuddion cynllun 2015 pan fyddant yn ymddeol. Mae'r Rheoliadau'n cynnwys darpariaeth i gefnogi Rheolwyr Cynlluniau mewn ystod o wahanol sefyllfaoedd, gan gynnwys penderfyniadau blaenorol i optio allan, rhannu pensiwn ar ôl ysgariad, pryd a sut y bernir bod penderfyniadau wedi'u gwneud, a pha gamau i'w cymryd mewn amgylchiadau penodol gan gynnwys ymddeoliadau yn sgil afiechyd ac achosion sy'n ymwneud â phrofedigaeth.
- 11 Gellir darllen y Rheoliadau manwl yn <https://www.legislation.gov.uk> ac mae gwaith yn mynd rhagddo gyda'r gweinyddwr, Cronfa Bensiwn Dyfed, er mwyn sicrhau bod y gwaith yn cael ei gwblhau o fewn yr amserlenni rhagnodedig. Mae angen cynnal adolygiad manwl o bob cofnod cyflogres a phensiwn er mwyn sicrhau bod pob elfen gyflog yn cael ei thrin yn gywir at ddibenion pensiwn. Bydd cyfraniadau pensiwn y gweithwyr hefyd angen cael eu haddasu, a gwneir trefniant o fewn y Rheoliadau ar gyfer trin rhyddhad treth ar gyfraniadau o'r fath. Bydd y gwaith yn gorffen pan fydd datganiad gwasanaeth rhwymediol yn cael ei ddarparu a'i roi ar waith ar gyfer pob aelod cymwys.
- 12 Mae'r Rheoliadau yn effeithio ar weithwyr presennol a hefyd ar gyn-weithwyr sy'n cael eu hystyried yn aelodau cymwys. Mae Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (y Gwasanaeth) wedi canfod a chysylltu â'r holl aelodau yr ystyrir eu bod o fewn cwmpas hyn.
- 13 Mae'r gwaith manwl angenrheidiol wedi'i ddechrau a bydd y gwaith o'i weithredu yn cael ei flaenoriaethu er mwyn sicrhau y bydd aelodau sy'n ymddeol o 1 Hydref 2023 yn cael eu prosesu yn unol â'r Rheoliadau. Rhoddir blaenoriaeth hefyd i'r aelodau hynny a ymddeolodd yn ystod y cyfnod rhwymediol heb ddiogeliad llwyr rhag y newidiadau pensiwn blaenorol.

- 14 Dylai'r Aelodau wybod y bydd y gwaith hynod dechnegol hwn yn cael ei gyflawni gan unig Swyddog Pensiynau y Gwasanaeth, gyda chefnogaeth y Prif Swyddog Tân Cynorthwyol (Cyllid ac Adnoddau), ac felly gall gymryd hyd at 18 mis i'w gwblhau.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Mae'r trefniadau pensiwn yn annog sefydlogrwydd hirdymor yn y gweithlu ac mae'r rhwymedi yn mynd i'r afael â gwahaniaethu ar sail oedran.
Cyllideb	Bydd y gofyniad i weithredu rhwymedi yn cael effaith ariannol ar sefyllfa ariannol yr Awdurdod gan y bydd pensiynau'r rhai yr effeithir arnynt yn cael eu cynyddu. Ymdrinnir â'r effaith hon drwy brisio a phennu cyfraniadau cyflogwyr yn y dyfodol.
Cyfreithiol	Mae gan yr Awdurdod ddyletswydd gyfreithiol i fynd i'r afael â'r gwahaniaethu ar sail oedran ac i gydymffurfio â rheoliadau'r cynllun.
Staffio	Bydd darparu rhwymedi yn cefnogi staff wrth iddynt gynllunio eu hymddeoliad ac yn cefnogi llesiant.
Cydraddoldeb/ Hawliau Dynol/Y Gymraeg	Mae'r rhwymedi yn mynd i'r afael ag anghydraddoldebau blaenorol.
Risgiau ac Ansicrwydd	Mae darparu rhwymedi yn faes cymhleth a gallai arwain at ganlyniadau ariannol nad ydynt yn hysbys.